



ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань фінансів, податкової та митної політики

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-28-07, факс: 255-25-91

РІШЕННЯ

Про результати заслуховування керівництва Державної митної служби України з питань реалізації положень Конвенції про процедуру спільного транзиту, а також Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України та інших законів України щодо деяких питань виконання глави 5 розділу IV Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони» від 15.08.2022 № 2510-IX

«19» липня 2023 року
Протокол №145

Комітет Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (далі – Комітет) на своєму засіданні 06 липня 2023 року заслухав керівництво Державної митної служби України з питань реалізації положень Конвенції про процедуру спільного транзиту, а також Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України та інших законів України щодо деяких питань виконання глави 5 розділу IV Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами - членами, з іншої сторони» від 15.08.2022 № 2510-IX в частині надання підприємствам статусу АЕО, авторизацій на застосування спрощень, передбачених Митним кодексом України, та транзитних спрощень, передбачених Конвенцією.

До участі у засіданні Комітету в режимі відео конференції були запрошені керівництво Держмитслужби, Міністерства фінансів України, представники профільних бізнес-асоціацій, Громадської Ради при Держмитслужбі.

Також участь у цьому засіданні Комітету брали Ekaterina Yakovleva, керівник сектору Представництва Європейського Союзу в Україні, Eugenio Ciarraga, представник Генерального директорату з питань оподаткування та митного союзу (TAXUD) Європейської Комісії, Вітяніс Алішаускас,

міжнародний експерт Програми ЄС з підтримки управління державними фінансами (EU4PFM) та Катерина Данильченко, національний координатор проекту з митної справи (EU4PFM).

Статтею 80 Глави 5 Розділу IV Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію) зазначено, що Сторони зміцнюють співробітництво з метою забезпечення виконання цілей цієї Глави, досягаючи обґрунтованого балансу між спрощенням і сприянням торгівлі та ефективним контролем і безпекою. Відповідно до статті 84 Угоди про асоціацію Україна взяла на себе зобов'язання щодо поступового наближення національного законодавства до митного законодавства ЄС, як це визначено у стандартах ЄС і міжнародних стандартах, яке здійснюється згідно з Додатком XV до цієї Угоди.

Додатком XV до Угоди про асоціацію серед іншого передбачено обов'язки України щодо імплементації положень Регламенту (ЄС) №450/2008 Європейського Парламенту та Ради від 23.04.2008, який запроваджує Митний кодекс Співтовариства 2 (Модернізований Митний Кодекс (зазначений Регламент у зв'язку із втратою чинності був замінений Регламентом (ЄС) №952/2013), а також приєднання до Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами від 20 травня 1987 року та Конвенції про процедуру спільного транзиту від 20 травня 1987 року.

Одним із етапів імплементації європейського законодавства до законодавства України з питань митної справи є запровадження в Україні інституту авторизованого економічного оператора (далі – АЕО), аналогічного тому, що функціонує в ЄС.

Інститут АЕО було запроваджено Всесвітньою митною організацією у 2005 році шляхом ухвалення Рамкових стандартів безпеки і полегшення світової торгівлі.

Статус АЕО підтверджує найвищий ступінь довіри митниці до підприємства і, як наслідок, дає можливість застосовувати найбільший перелік спрощень та користуватися перевагами під час здійснення митних формальностей щодо товарів, які переміщуються такими підприємствами.

Законодавче врегулювання в Україні статусу АЕО та процедури отримання такого статусу розпочалося з прийняття Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо деяких питань функціонування авторизованих економічних операторів» від 02.10.2019 №141- IX (далі – Закон №141- IX).

З метою забезпечення готовності приєднання України до Конвенції про

процедуру спільного транзиту та Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами Верховною Радою України було прийнято 4 закони України, зокрема:

1) Закон України «Про режим спільного транзиту та запровадження національної електронної транзитної системи» від 12.09.2019 № 78-IX (далі – Закон № 78-IX);

2) Закон України «Про внесення змін до Митного кодексу України та інших законів України щодо деяких питань виконання глави 5 розділу IV Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони» від 15.08.2022 № 2510-IX (далі - Закон № 2510-IX);

3) Закон України «Про приєднання України до Конвенції про процедуру спільного транзиту» від 30.08.2022 № 2555 - IX;

4) Закон України «Про приєднання України до Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами» від 30.08.2022 № 2554 - IX.

Прийняття Закону № 78-IX та реалізація його положень, у тому числі шляхом застосування програмного забезпечення Нової комп'ютеризованої транзитної системи (NCTS) на національному рівні протягом 1,5 року, дозволили Україні довести спроможність виконувати умови Конвенції про процедуру спільного транзиту задля отримання запрошення приєднатися до Конвенції.

Таким чином, 25 серпня 2022 року за результатами попередньої та фінальної моніторингових місій Рада ЄС підтримала пропозицію Європейської Комісії щодо запрошення України до Конвенції про процедуру спільного транзиту та до Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами та прийняла відповідні рішення.

З початку міжнародного застосування Україною положень Конвенції про процедуру спільного транзиту, а саме з 01.10.2022, український бізнес має можливість користуватися транзитними спрощеннями на міжнародному рівні, які мають підприємства 35-ти країн – членів Конвенції, а також працювати за принципом «один транспортний засіб – одна декларація – одна гарантія».

Одночасно з цим, з 01.10.2022, тобто з моменту прийняття Закону № 2510-IX для суб'єктів господарювання стали доступні окремі спрощення, якими раніше могли користуватись лише компанії зі статусом АЕО. При цьому, поєднання суб'єктами господарювання отриманих транзитних спрощень із окремими чи всіма спрощеннями, що надаються згідно з Митним кодексом України, дозволяють підприємствам отримати максимум переваг.

Зважаючи на наявність скарг від суб'єктів господарювання після прийняття Закону №141-IX в частині підтвердження відповідності критерію «стійкий фінансовий стан» під час отримання статусу АЕО, Законом № 2510-IX серед іншого лібералізовано доступ до програми АЕО та спрощень шляхом:

скасування обмеження щодо отримання АЕО-С виключно виробниками;

надання можливості підприємствам з від'ємними чистими активами користуватися спрощеннями за умови надання забезпечення таких від'ємних чистих активів у спосіб, визначений Кабінетом Міністрів України;

запровадження адаптивного підходу щодо оцінки показників платоспроможності та ліквідності (залежно від рівня покриття гарантом базової суми загальної гарантії);

зменшення нормативних значень показників фінансової стійкості та ліквідності для АЕО на період воєнного стану та протягом 1 року після його завершення.

Відповідно до інформації, наданої Міністерством фінансів України, з метою реалізації норм законів Урядом розроблено та забезпечено прийняття восьми постанов Кабінету Міністрів України та семи наказів Міністерства фінансів України, перелік яких наведений у Додатку 1 до цього Рішення.

Окремо, народними депутатами України - членами Комітету досліджено інформацію щодо організації роботи митних органів з проведення роз'яснювальної роботи серед суб'єктів господарювання в частині реалізації положень Конвенції про процедуру спільного транзиту та Закону № 2510 – IX.

Державною митною службою України надано до Комітету інформацію про заходи, які проводилися Держмитслужбою, у тому числі спільно з Міністерством фінансів України та за сприяння Програми підтримки державного управління фінансами для України (EU4PFM), для залучення підприємств до використання спільного транзиту та отримання ними авторизацій на застосування транзитних спрощень.

Згідно з отриманою інформацією, комунікація з бізнесом здійснювалась комплексно на різних рівнях із використанням таких інструментів:

- створення на офіційному сайті Держмитслужби окремого розділу з питань спільного транзиту та NCTS (<https://customs.gov.ua/rezhim-spilnogo-tranzitu-ncts>);
- розробка та публікація інфографік на сайті та офіційних ресурсах Держмитслужби в соціальних мережах;
- публікація новин та подій, пов'язаних зі спільним транзитом та NCTS;

- проведення семінарів, круглих столів, зустрічей, консультацій з представниками бізнесу, їх асоціаціями;
- проведення Митної платформи «Україна-ЄС 2022»;
- публікація відео- та презентаційних матеріалів, промо-відео;
- розробка постерів, флаєрів для розповсюдження митницями серед суб'єктів господарювання;
- розробка та публікація методичних рекомендацій щодо заповнення декларацій Т1 при поміщенні товарів під процедуру спільного транзиту.

Активна робота також проводилась за напрямком роз'яснення підприємствам можливості отримання ними статусу АЕО та спрощень, передбачених Митним кодексом України.

Детальна інформація щодо проведеної Держмитслужбою роз'яснювальної роботи наведена у додатку 2 до цього Рішення.

Разом з цим, незважаючи на значну кількість роз'яснювальних заходів, проведених Міністерством фінансів України та Держмитслужбою, присутніми учасниками засідання Комітету констатовано низьку активність бізнесу щодо залучення в процес застосування положень Конвенції та Закону № 2510 – IX, у тому числі щодо отримання авторизацій на застосування спрощень.

Так, згідно з інформацією, наданою Держмитслужбою, станом на 06.07.2023 лише 2 підприємства отримали авторизації АЕО «про надання права на застосування спрощень», та лише 5 підприємств отримало 8 авторизацій на застосування таких спрощень: 5 «загальна гарантія», 1 «звільнення від гарантії», 1 «самостійне накладення пломб спеціального типу» та 1 «процедура випуску за місцезнаходженням».

При цьому, за період з 2019 року по 01.10.2022 (з моменту набрання чинності Законом України від 02.10.2019 № 141-IX) до Держмитслужби було подано лише 15 заяв про надання авторизації АЕО (детальна інформація щодо їх результатів розгляду наведена у додатку 3 до цього Рішення).

Одночасно з цим, за період з 01.10.2022 (з моменту набрання чинності Законом № 2510-IX) до 30.06.2023 до Держмитслужби надійшло 34 заяви про надання авторизації: 22 заяви на отримання авторизації АЕО, 12 заяв на отримання авторизацій на застосування спрощень (детальна інформація щодо їх результатів розгляду наведена у додатку 3 до цього Рішення).

Також, спостерігається низька активність бізнесу в отриманні транзитних спрощень, передбачених Конвенцією про процедуру спільного транзиту.

Так, станом на 30.06.2023 тільки 15 підприємств отримали 42 авторизації на застосування транзитних спрощень, у тому числі 8 на збільшення розміру референтної суми загальної гарантії (детальна

статистична інформація по транзитних спрощеннях, та результати розгляду заяв наведена у додатку 3 до цього Рішення).

Під час засідання Комітету, особлива увага була приділена інформації, висловленій представниками бізнес-асоціацій, підприємств та експертами з митних питань щодо проблемних питань пов'язаних з отриманням статусу АЕО та спрощень.

Так, одна з причин небажання українських суб'єктів господарювання отримувати статус АЕО або інші спрощення, передбачені Митним кодексом України, є можливість декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення відповідно до статті 259 Митного кодексу України за попередньою митною декларацією, яка містить всю необхідну інформацію для випуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення відповідно до заявленого митного режиму (так звана митна декларація типу «ЕА»). Декларування товарів за митною декларацією типу «ЕА» є підставою для випуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення відповідно до заявленого митного режиму після пропуску цих товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України та без пред'явлення їх митному органу, яким оформлена така попередня митна декларація.

Тобто фактично декларування товарів за митною декларацією типу «ЕА» є аналогічним декларуванню та випуску товарів підприємством, що має спрощення «процедура випуску за місцезнаходженням». При цьому, для подання такої митної декларації підприємство не повинно підтверджувати свою відповідність критеріям та умовам, визначеним у статті 12 Митного кодексу України, що звичайно впливає на бажання отримувати статус АЕО чи відповідні спрощення.

Разом з цим, необхідно звернути увагу, що Законом № 141-IX (з урахуванням змін, внесених Законом України від 01.04.2022 № 2173-IX) передбачено втрату чинності з 07.11.2023 положеннями статті 259 Митного кодексу України щодо можливості декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення за митною декларацією типу «ЕА». Так само, з 07.11.2023 втрачають чинність положення частини другої статті 258 Митного кодексу України, якими передбачено можливість здійснення митного оформлення та випуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення відповідно до митного режиму експорту без їх пред'явлення митному органу, якому подано митну декларацію, заповнену у звичайному порядку.

Таким чином, з 07.11.2023 митне оформлення та випуск товарів, транспортних засобів комерційного призначення відповідно до митних режимів імпорту та експорту без їх пред'явлення митному органу, якому подано митну декларацію, буде можливе лише за наявності у підприємств відповідних спрощень.

Під час обговорення питань, порушених під час засідання Комітету, народний депутат України VIII скликання, експерт з митних питань Острікова Т.Г. довела до присутніх основні проблемні питання, що виникають у бізнесу під час отримання статусу АЕО та інших спрощень, встановлених Кодексом, а також під час застосування положень Конвенції, зокрема таке.

Щодо відповідності критерію - стійкий фінансовий стан

Постановою Кабінету Міністрів України від 27.09.2022 № 1092 «Деякі питання реалізації положень Митного кодексу України щодо надання авторизацій» (далі – Постановою № 1092) визначаються способи забезпечення від’ємних чистих активів, коефіцієнти платоспроможності (фінансової стійкості) та ліквідності підприємства, а також порядок перевірки відповідності підприємства критерію, визначеному пунктом 3 частини третьої статті 12 Митного кодексу України, у тому числі залежно від авторизації, щодо надання якої подано заяву.

Способами забезпечення від’ємних чистих активів, коефіцієнтів платоспроможності (фінансової стійкості) та ліквідності підприємства, відповідно до Постанови є:

1) наявність підтвердження забезпечення виконання зобов’язань підприємства, які призвели до виникнення негативних чистих активів, у вигляді фінансового банківського векселю відповідно до Закону України “Про обіг векселів в Україні” або гарантії платежу банку, наданих кредиторам (наприклад, установі, що надала кредит, постачальникам, підрядникам);

2) страхування підприємством ризиків невиконання зобов’язань, які призвели до виникнення негативних чистих активів;

3) передача у заставу майна, що належить особам, зазначеним в підпунктах “а” - “г” пункту 1.1.2 анкети самооцінки підприємства, для погашення зобов’язань, які призвели до виникнення негативних чистих активів.

Разом з тим, ці способи забезпечення від’ємних чистих активів, не застосовуються для розрахунку показників (коефіцієнтів) платоспроможності (фінансової стійкості) та ліквідності підприємства.

Таким чином, існує необхідність внесення змін до Постанови № 1092, яка пов’язана з тим, що якщо у підприємства чисті активи за даними річної (проміжної) фінансової звітності підприємства (рядок 1495 форми № 1 “Баланс (Звіт про фінансовий стан)”, форми № 1-м (для малих підприємств) або форми № 1-мс (для мікропідприємств), складеної відповідно до положень (стандартів) бухгалтерського обліку становлять менше нуля, але від’ємне значення чистих активів підприємством забезпечено відповідно до Постанови, підприємство все рівно не може претендувати на здобуття статусу АЕО через те, що при розрахунку коефіцієнту платоспроможності

(Кплат) та коефіцієнту фінансування (Кфін) формулою не передбачено забезпечення чистих активів.

Для виконання контрольного питання 4.4.1 Алгоритму оцінки відповідності підприємства критеріям та/або умовам надання авторизації, підтвердження забезпечення виконання зобов'язань підприємства у вигляді банківської гарантії є достатнім для підтвердження критерію “стійкий фінансовий стан” у частині відсутності від’ємних чистих активів або можливості їх забезпечення.

Разом з тим, для виконання контрольного питання 4.3.1 Алгоритму оцінки відповідності підприємства критеріям та/або умовам надання авторизації, у формулах розрахунків за даними балансу (звіту про фінансовий стан) підтвердження забезпечення від’ємних чистих активів, коефіцієнти платоспроможності (фінансової стійкості) та ліквідності підприємства у вигляді банківської гарантії не застосовується.

Таким чином, передбачений постановою механізм забезпечення від’ємних чистих активів дозволяє підтвердити відповідність критерію “стійкий фінансовий стан” у частині відсутності від’ємних чистих активів, а в частині відповідності розрахункових показників (коефіцієнтів) платоспроможності (фінансової стійкості) це видається неможливим, що є непослідовним, суперечить одне одному та впливає на можливість отримання статусу АЕО та інших спрощень, які передбачають перевірку цього критерію, для українських компаній.

Щодо проблемних питань, пов’язаних з реалізацією положень Конвенції про процедуру спільного транзиту:

1) під час імпорту товарів в Україну - небажання іноземних постачальників оформляти Т1 під свою гарантію до місця прибуття в Україні у зв’язку з військовою агресією російської федерації проти України та воєнним станом на території України;

2) якщо відправник – нерезидент оформляє декларацію Т1, імпортер-резидент не може здійснити митне оформлення товару без заїзду в митний термінал на підставі транзитних спрощень, передбачених Конвенцією про процедуру спільного транзиту, бо для цього все одно треба мати окремі спрощення, передбачені Митним кодексом України, зокрема «процедуру випуску за місцезнаходженням». Маючи лише спрощення для авторизованого вантажоодержувача, компанія везе товар на склад - для контролю доставки. А потім подає імпорту декларацію, де має вказати код митного терміналу і для виконання заходів контролю повезти вантаж на термінал. Тобто спрощення при імпорті по спільному транзиті не працюють без спрощень по Митному кодексу України. А там знову дивись – критерій «стійкий фінансовий стан». Обіцяли, що у разі отримання підприємством спрощень по спільному транзиті, воно подає документи на спрощення для АЕО і автоматично їх отримує. На практиці це так не працює. Процес триває

дуже довго, перевіряються ті ж самі документи. При цьому, наприклад, таке спрощення як загальна гарантія (як окреме спрощення для підприємств без статусу АЕО) видається, але по факту не працює, бо немає програмного забезпечення та порядку обліку зобов'язань по цій гарантії.

3) під час експорту товарів з України по спільному транзиту – польські та румунські митники на кордоні не зважають на українську Т1 та всіляко стимулюють та заохочують перевізника оформити в митній агенції на кордоні польську/румунську Т1 декларацію, обіцяючи швидке проходження кордону. Бо це гроші для їх брокерів. Вже є кілька прецедентів, коли українська Т1 не закрита, бо вантаж по ЄС поїхав по іншій Т1.

4) окремою проблемою є завеликі розміри коефіцієнтів, які вимагаються для гарантій сплати митних платежів при переміщенні підакцизної продукції. Наприклад, для перевезення спирту гарантія має бути на суму 20 млн. грн. (з врахуванням коефіцієнта 4,5).

Крім того, представниками бізнесу було висловлено прохання до народних депутатів забезпечити можливість першочергового пропуску через митний кордон України експортних вантажів з України, що переміщуються в межах процедур, передбачених Конвенцією про процедуру спільного транзиту.

Відповідно до інформації Держмитслужби, в частині виїзду за межі митної території України, то можливо використовувати механізм пріоритетної черги, передбачений порядком реалізації експериментального проекту з організації управління чергами вантажних автомобілів перед міжнародними пунктами пропуску через державний кордон України для автомобільного сполучення за допомогою електронної системи «Електронна черга перетину кордону», затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 2 грудня 2022 року № 1349.

З метою забезпечення можливості пріоритетного пропуску через митний кордон товарів, які переміщуються під процедурою спільного транзиту, до законопроекту про внесення змін до Митного кодексу України щодо використання митних декларацій та електронної транзитної системи, передбачених Конвенцією про процедуру спільного транзиту, для здійснення транзиту на умовах цього Кодексу (реєстр. №9014-1 від 28.02.2023, прийнято Верховною Радою України у другому читанні 13.07.2023) включено пропозиції щодо внесення змін до статті 360 Митного кодексу України в частині віднесення до товарів, митне оформлення яких здійснюється у першочерговому порядку, товарів, що переміщуються на умовах Конвенції про процедуру спільного транзиту.

Внесення зазначених змін до статті 360 Митного кодексу України у поєднанні з функціоналом електронної системи «Електронна черга перетину кордону» дозволить здійснювати пріоритетний пропуск через митний кордон України, в тому числі товарів, що переміщуються на умовах Конвенції про

процедуру спільного транзиту, та стимулюватиме бізнес більш активно застосовувати процедуру спільного транзиту, відкриваючи Т1 всередині країни. Це також дозволить розвантажити кордон.

Таким чином, очікується, що в практичній площині це питання буде врегульоване після набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо використання митних декларацій та електронної транзитної системи, передбачених Конвенцією про процедуру спільного транзиту, для здійснення транзиту на умовах цього Кодексу» реєстр. № 3229 - IX від 13.07.2023.

Додатково представники Держмитслужби зауважили, що першочерговий пропуск транспортних засобів авторизованих економічних операторів через митний кордон України має бути узгоджений із суміжною стороною. Досягнути зазначене можливо виключно уклавши угоду про взаємне визнання авторизованих економічних операторів з ЄС.

Однією з умов укладання такої угоди є вивчення сторонами практичного застосування діючого законодавства, що регулює функціонування авторизованих економічних операторів.

За результатами проведеної Держмитслужбою онлайн-зустрічі з представниками Генерального директорату з питань оподаткування та Митного союзу Європейської комісії (DG TAXUD) 02.12.2022, європейською стороною було повідомлено, що в Україні має функціонувати 10 підприємств з авторизацією АЕО типу «про підтвердження безпеки та надійності» для початку вивчення сторонами практичного застосування діючого законодавства.

Крім того, у відповідь на інші порушені під час засідання проблемні питання представниками Міністерства фінансів України та Держмитслужби було надано наступну інформацію:

1) щодо критерію «стійкий фінансовий стан», то Міністерством фінансів України спільно з Держмитслужбою у взаємодії з бізнес-спільнотою уже напрацьовано відповідні зміни до Постанови №1092 та розпочато процес погодження зацікавленими сторонами відповідного документа. Його прийняття дозволить усунути відповідні проблемні питання. Більше того, у разі невідповідності одного або більше показників фінансової стійкості, підприємство зможе здійснити розрахунок за додатковими показниками платоспроможності та ліквідності;

2) проблемне питання щодо низької кількості переміщень під процедурою спільного транзиту в Україну на постійній основі обговорюється під час засідань робочих груп з питань спільного транзиту та спрощення формальностей у торгівлі товарами під егідою Генерального директорату з питань оподаткування та Митного союзу Європейської комісії (DG TAXUD). Дійсно, під час обговорень представники різних країн учасниць Конвенції висловлювались про небажання їхнього бізнесу брати на себе додаткові

ризиками, пов'язані із доставкою товарів в Україну, через війну. Зважаючи на озвучені побоювання Держмитслужбою у тісній взаємодії з DG TAXUD було розроблено роз'яснення для іноземних компаній та гарантів, у тому числі щодо дії на території України форс-мажорних обставин та у разі пошкодження чи втрати вантажу на території України внаслідок бойових дій митний борг не виникає. Відповідно будь-які додаткові ризики для іноземних контрагентів при оформленні транзитних декларацій в Україну – відсутні. Держмитслужбою продовжуються активні заходи та комунікація з представниками інших країн-учасниць Конвенції та DG TAXUD для збільшення кількості переміщень в Україну. Варто зазначити, що Держмитслужбою дійсно зафіксовано випадки, коли суміжною стороною, не зважаючи на наявність оформленої в Україні транзитної декларації, оформлялись нові Т1 у пунктах пропуску при в'їзді на територію ЄС. Держмитслужба підняла це питання на рівні DG TAXUD, а також інформувала суміжні сторони про недопустимість таких ситуацій. В подальшому такі випадки будуть прискіпливо відслідковуватись і, у разі виникнення, буде забезпечено належну реакцію;

3) застосування підвищуючих коефіцієнтів при розрахунку суми гарантування для підакцизних товарів пов'язана із зобов'язаннями України щодо необхідності забезпечення належного функціонування процедури спільного транзиту як учасниці Конвенції. Так, за результатами порівняння ставок податків із суміжними країнами було виявлено, що в Польщі ставки на підакцизні товари, які поміщувались під процедуру спільного транзиту в Україні, були вищі за українські у 4,5 рази. Саме для недопущення зловживань під час переміщення підакцизних товарів під процедурою спільного транзиту було вжито відповідних заходів.

В ході засідання, членами Комітету були порушені і інші питання, у тому числі щодо штату посадових осіб митних органів, залучених до розгляду заяв на отримання спрощень, передбачених Конвенцією про процедуру спільного транзиту, а також їх професійної підготовки.

Наприклад, відповідно до інформації Держмитслужби кількість посадових осіб, залучених до попереднього розгляду заяв на отримання транзитних спрощень складає за штатним розписом 4 штатних одиниць: начальник відділу – 1, головний державний інспектор – 3 (з них – 1 особа в ЗСУ). В кожній оцінці відповідності бере участь щонайменше 3 посадові особи митниць, залучених до перевірки. Крім того, відповідно до Порядку проведення митними органами оцінки (повторної оцінки) відповідності підприємства критеріям та/або умовам надання авторизації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 вересня 2022 року № 1092, у всіх оцінках відповідності Головою комісії є посадова особа структурного підрозділу уповноваженого митного органу, на який покладено функції з проведення оцінки (повторної оцінки) відповідності підприємств критеріям

та/або умовам надання відповідної авторизації, тобто начальник відповідного відділу.

Разом з цим, у зв'язку зі збільшенням кількості заяв про надання авторизацій, та враховуючи обсяг інформації, який підлягає оцінці, «щільність» кількості суб'єктів господарювання в зоні діяльності окремих митниць (наприклад Львівська, Київська, Одеська митниці), кількість посадових осіб митниць, які залучаються до проведення оцінки кожного підприємства, є ймовірність вичерпання ресурсу для проведення оцінки відповідності підприємств критеріям та/або умовам надання авторизацій у строки, визначені законодавством.

У зв'язку з чим, є доцільність перегляду структури та штатного розпису центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної митної політики, та митниць Держмитслужби в частині збільшення штатної чисельності структурних підрозділів, відповідальних за розгляд заяв підприємств на отримання спрощень, передбачених Конвенцією про процедуру спільного транзиту та Митним кодексом України.

Виходячи з викладеного, за результатами обговорення та керуючись положеннями Закону України «Про комітети Верховної Ради України», Закону України «Про державну службу», постанови Верховної Ради України №18-ІХ від 29.08.2019 «Про перелік, кількісний склад і предмети відання комітетів Верховної Ради України дев'ятого скликання», в межах виконання контрольної функції,

Комітет вирішив рекомендувати:

I. Міністерству фінансів України забезпечити доведення та обговорення з громадськими об'єднаннями, представники яких були присутні на засіданні Комітету, проекту змін до постанови Кабінету Міністрів України від 27.09.2022 № 1092 «Деякі питання реалізації положень Митного кодексу України щодо надання авторизацій», про розробку яких було повідомлено під час засідання Комітету;

II. Міністерству розвитку громад, територій та інфраструктури спільно з Держмитслужбою після набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо використання митних декларацій та електронної транзитної системи, передбачених Конвенцією про процедуру спільного транзиту, для здійснення транзиту на умовах цього Кодексу» від 13.07.2023 № 3229-ІХ забезпечити пріоритетний пропуск через митний кордон України товарів, що переміщуються на умовах Конвенції про процедуру спільного транзиту.

III. Державній митній службі України забезпечити:

1) перегляд структури та штатного розпису центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної митної політики, та його територіальних органів в частині збільшення штатної чисельності структурних підрозділів відповідальних за розгляд заяв підприємств на

отримання спрощень, передбачених Конвенцією про процедуру спільного транзиту та Митним кодексом України, та направити відповідні пропозиції на погодження Міністру фінансів України;

термін – серпень 2023 року;

2) проведення із залученням представників профільних громадських об'єднань, а також народних депутатів – членів Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики, представників Міністерства фінансів України круглого столу для обговорення проблемних питань, порушених під час засідання Комітету 6 липня 2023 року, а також напрацювання можливих шляхів їх вирішення.

термін – серпень 2023 року;

3) активізацію роз'яснювальної роботи центральним апаратом Держмитслужби, а також митницями з суб'єктами господарювання щодо втрати чинності з 7 листопада 2023 року окремих положень статей 258, 259 Митного кодексу України та можливості здійснення з цієї дати митного оформлення та випуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення відповідно до митних режимів імпорту та експорту без їх пред'явлення митному органу, якому подано митну декларацію, лише за наявності у підприємств відповідних спрощень.

Додатки на 16 арк.

Голова Комітету

Д.О. Гетманцев

